

T.C.
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu Kararı

Genel Kurul Kararı No: 22

Tarih: 16.02.2006

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu 16.02.2005 tarihli 13 üncü toplantısında, Meclis Başkanlığının 26.02.2006 tarihli talebi doğrultusunda, hazırlık çalışmaları devam eden Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzük Taslağının '*Dilekçelerin İncelenmesi ve Karara Bağlanması Esas ve Usulleri*' bölümünü görüşüp incelemiş ve ekte sunulan öneri metnini Meclis Başkanlığına sunulmak üzere oybirliğiyle kabul etmiştir.

EK:TBMM İçtüzüğü Taslağına ilişkin gerekçeli öneri metin.(6 sayfa)

Yahya AKMAN
Şanlıurfa Milletvekili
Başkan

Alaettin GÜVEN
Kütahya Milletvekili
Başkanvekili

Kenan ALTUN
Ardahan Milletvekili
Sözcü

Fehmi ÖZTUNÇ
Hakkari Milletvekili
Katip Üye

Abdülmecit ALP
Bursa Milletvekili
Üye

Ali Rıza GÜLÇİÇEK
İstanbul Milletvekili
Üye

Cahit CAN
Sinop Milletvekili
Üye

Toplantıya Katılmadı
Mahmut GÖKSU
Adıyaman Milletvekili
Üye

Şevket ARZ
Trabzon Milletvekili
Üye

Toplantıya Katılmadı
Zeynep Damla GÜREL
İstanbul Milletvekili
Üye

Mustafa EYİCEOĞLU
Mersin Milletvekili
Üye

Ali TEMÜR
Giresun Milletvekili
Üye

Toplantıya Katılmadı
Hasan ÖZYER
Muğla Milletvekili
Üye

TBMM İçtüzüğünün Dilekçelerin İncelenmesi Ve Karara Bağlanması Esas ve Usulleri İlişkin Bölümü Üzerinde Yapılması Önerilen Taslak Metnin Madde Gereğeleri

Madde 111- Taslaktaki metin aynen benimsenmiştir.

Madde 112- Komisyonun görevlerini hizmet gereklerine uygun ve hızlı gerçekleştirebilmesi için kamu kuruluşlarının talep edilen bilgileri belli süre içerisinde sunmalarını ve Komisyonun ihtiyaç hissetmesi durumunda bilirkişi incelemesi yaptırabilmesini, tanık dinleyebilmesini ve yerinde inceleme yapabilmesini öngörmektedir. Bu şekilde komisyona görevlerinin gereğıyle orantılı yetki tanınması amaçlanmıştır.

Madde 113- Taslaktaki metinden farklı olarak Komisyon başkanının inceleme kıstaslarına açıklık getirilmeye çalışılmıştır. Bu şekilde daha anlaşılır terimler kullanılması amaçlanmıştır.

Madde 114- Mer'i İçtüzük maddesinden farklı olarak Komisyonun gündemine aldığı dilekçeleri incelerken yol gösterici birtakım ilkeleri gözetmesi gereğı amaçlanmıştır. Yine bağlantısından dolayı mer'i İtüzükteki 118 inci madde, 114 üncü maddenin son fıkrası olarak düzenlenmiş; gelişen haberleşme imkanlarına bağlı olarak Komisyon kararlarının Komisyonunun takdirine bağlı olarak elektronik ortamda da yayımlanabilmesi ve bu şekilde dağıtımın gerçekleşmesi amaçlanmıştır. Bu şekilde yapılan hizmetin hızlı ve tasarruflu yapılması gözetilmiştir.

Madde 115-- Parlamenter sistemde komisyonlar parlamentoyu temsilen faaliyet gösterirler ve aldıkları kararlar parlamento adına alınmış kararlardır. Dolayısıyla itirazen veya komisyonun takdiri üzerine komisyon kararlarının parlamentonun denetimine tabi tutulmaması, sistemin özüne ters düşmektedir. Ayrıca, Komisyonun, netice alamadığı konuları Genel Kurula taşıyabilir olması, Komisyon çalışmalarına güç katan, idari makamların Komisyonun taleplerini daha ciddiye almalarını sağlayan bir unsurdur. 22. Dönem çalışmalarında görülmüştür ki; idari makamlar denetim olarak Genel Kurula kadar giden bir prosedürü dikkate alarak Komisyonun kararlarını uygulamaya aktarma meylini göstermektedir. Yani, Meclis Genel Kurulu aşaması Komisyonun diğer faaliyetlerinin de bir teminatı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun için taslak metinden farklı olarak mer'i maddenin muhafaza edilmesi öngörülmüştür. Yine, mer'i İtüzükten farklı olarak itiraz süresi kısaltılmış ve devlet sistemimizde özerk kuruluşların varlığına bağlı olarak 'bakanlık' terimi yerine 'Kamu kurum ve kuruluşları' terimi kullanılmıştır. Bu şekilde uygulamadaki birtakım tereddütler giderilmiştir.

Madde 116- 115 inci maddenin gerekçesiyle aynı amaca yönelik hazırlanmıştır. Ayrıca, meri maddedeki ifadelerle açıklık getirilmeye çalışılmıştır.

YEDİNCİ KISIM
Dilekçelerin İncelenmesi ve Karara Bağlanması Esas ve Usulleri
(Öneri Metin)

MER'İ İÇTÜZÜK	BAŞKANLIĞIN TASLAK METNİ	ÖNERİ METİN
<p>Dilekçe Komisyonu MADDE 115. – Dilekçe Komisyonu, Türk vatandaşlarının ve karşılıklılık esasını gözetilmek kaydıyla Türkiye’de ikamet eden yabancıların kendileriyle veya kamu ile ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gönderdikleri dilek ve şikâyetleri inceler.</p>	<p>111 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.</p>	<p>111 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.</p>
		<p>Dilekçe Komisyonunun Yetkileri Madde 112 - Kamu kurum ve kuruluşları, Komisyonun inceleme ve araştırma konusuna ilişkin istediği bilgi ve belgeleri 30 gün içerisinde vermek zorundadırlar. Ancak, Devlet sırrı ve ticarî sır mahiyetindeki bilgi ve belgeler, yetkili mercilerin en üst makam veya kurulunca gerekçe belirtilmek suretiyle verilmeyebilir. Komisyon genel hükümlere göre bilirkişiye başvurabilir, tanık dinleyebilir. Komisyon, inceleme araştırma konularına ilişkin yerinde inceleme yapabilir.</p>

<p>Dilekçelerin Başkanlık Divanınca incelenmesi</p> <p>MADDE 116. – Dilekçe Komisyonunun; Başkan, Başkanvekili, Sözcü ve Kâtibinden oluşan Başkanlık Divanı, komisyona gelen dilekçeleri inceleyerek;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Belli bir konuyu ihtiva etmeyen,2. Yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektiren,3. Yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olan veya haklarında bu merciler tarafından verilmiş bir karar bulunan,4. Yetkili idarî makamlarca verilen kesin cevap suretini ihtiva etmeyen,5. Kanunun dilekçede bulunmasını zorunlu gördüğü şartlardan herhangi birini taşımayan, <p>Dilekçelerin görüşülemeyeceğini karara bağlar.</p> <p>Komisyon Başkanlık Divanı, bu kararlarını bastırır ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtır. Dağıtım tarihinden itibaren onbeş gün içinde itiraz olunmayan Başkanlık Divanı kararları kesinleşir ve durum dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir.</p> <p>Komisyon Başkanlık Divanı; görüşülemeyeceğini karara bağladığı dilekçelerden, kanun olarak düzenlenmelerinde</p>	<p>Komisyon Başkanının dilekçelerle ilgili görev ve yetkileri</p> <p>Madde 112. - Komisyon Başkanı Komisyona gelen dilekçeler ile ilgili olarak;</p> <ol style="list-style-type: none">a) Belli bir konuyu ihtiva etmeyen,b) Yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olan veya haklarında bu merciler tarafından verilmiş bir karar bulunan,c) Yetkili idari makamlarca verilen kesin cevap suretini ihtiva etmeyen,d) Yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektiren,e) Kanunun dilekçede bulunmasını zorunlu gördüğü şartlardan herhangi birini taşımayan, <p>Dilekçelerin görüşülemeyeceğine karar verir.</p> <p>Ancak; Komisyon Başkanı, birinci fıkranın (d) bendi kapsamında olan dilekçelerden kanun teklifi olarak düzenlenmesinde yarar gördükleri ile (e) bendi kapsamında kalanlardan somut olay ve belgeye dayanan dilekçelerin, Komisyona gönderilmesine karar verebilir.</p> <p>Ayrıca;</p> <ol style="list-style-type: none">a) Konularına göre bakanlıklar veya ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından bilgi ve belge göndermelerini ve bunlardan eksik veya çelişkili olanların tamamlattırılmasını,b) Bakanlıkların, kamu kurum veya kuruluşlarından süresinde gelmeyen cevabının çabuklaştırılmasını,c) İlgisine göre bakanlıklar veya ilgili	<p>Dilekçelerin Komisyon Başkanınca incelenmesi</p> <p>Madde 113. - Komisyon Başkanı;</p> <ol style="list-style-type: none">a) Belli bir konuyu ihtiva etmeyen,b) Yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olan, haklarında bu merciler tarafından verilmiş bir karar bulunan veya çözümü salt yargı organlarının kararına bağlı bulunan,c) İdari başvuru yollarının yeterince tüketilmediği,d) Yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektiren,e) Kanunun dilekçede bulunmasını zorunlu gördüğü şartlardan herhangi birini taşımayan, <p>Dilekçelerin Komisyonda görüşülemeyeceğine karar verir. Ancak; Komisyon Başkanı, birinci fıkranın (d) bendi kapsamında olan dilekçelerden kanun teklifi olarak düzenlenmesinde yarar gördükleri ile (e) bendi kapsamında kalanlardan somut olay ve belgeye dayanan dilekçelerin, Komisyona gönderilmesine karar verebilir.</p> <p>Komisyon Başkanı;</p> <ol style="list-style-type: none">a) Konularına göre bakanlıklar veya ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından bilgi ve belge göndermelerini ve bunlardan eksik veya çelişkili olanların tamamlattırılmasını,

<p>toplumsal yarar gördüklerinin birer örneğini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına ve Başbakanlığa bilgi olarak gönderir.</p>	<p>kamu kurum veya kuruluşlarından Komisyonda hazır bulundurulmasını, İsteyebilir.</p> <p>Başkan tarafından görüşülemeyeceğine dair verilen kararlar Komisyon üyelerine dağıtılır. Dağıtım tarihinden itibaren on gün içerisinde yazılı ve gerekçeli olarak itiraz edilmeyen kararlar kesinleşir. Bu kararlar ilgisine tebliğ edilir.</p>	<p>b) Bakanlıkların, kamu kurum veya kuruluşlarından süresinde gelmeyen cevabının çabuklaştırılmasını,</p> <p>c) İlgisine göre bakanlıklar veya ilgili kamu kurum veya kuruluşlarından Komisyonda hazır bulundurulmasını, İsteyebilir.</p> <p>Başkan tarafından görüşülemeyeceğine dair verilen kararlar Komisyon üyelerine dağıtılır. Dağıtım tarihinden itibaren on gün içerisinde yazılı ve gerekçeli olarak itiraz edilmeyen kararlar kesinleşir. Bu kararlar ilgisine tebliğ edilir.</p>
<p>Dilekçelerin Komisyon Genel Kurulunca incelenmesi</p> <p>MADDE 117.– Komisyon Başkanlık Divanının 116 ncı maddenin dışında gördüğü dilekçeler ile aynı madde gereğince karara bağladığı dilekçelerden süresi içinde itiraza uğrayanlar, Komisyon Genel Kuruluna sevk edilir.</p> <p>Komisyon Genel Kurulu, kendisine gönderilen dilekçeleri, ilk önce; 116 ncı madde hükmü gereğince inceleyerek karar konusu olup olamayacakları hususunu kararlaştırır.</p>	<p>Dilekçelerin Komisyonca incelenmesi</p> <p>MADDE 113.– Komisyon Başkanı tarafından Komisyonca görüşülmesine gerek görülenler ile Komisyon Başkanınca sonuçlandırılmakla beraber süresi içinde itiraza uğrayan dilekçeler Komisyonca incelenerek karara bağlanır.</p>	<p>Dilekçelerin Komisyonca incelenmesi</p> <p>Madde 114.– Komisyon Başkanı tarafından, 113 üncü madde çerçevesinde Komisyonca görüşülmesine karar verilen dilekçeler ile aynı madde gereğince görüşülemeyeceği karara bağlanan dilekçelerden süresi içinde itiraza uğrayanlar, Komisyona sevk edilir.</p> <p>Komisyon, kendisine gönderilen dilekçeleri, ilk önce; 113 üncü madde hükmü gereğince inceleyerek esasen inceleme konusu olup olamayacakları hususunu kararlaştırır.</p> <p>Komisyon, gündemine aldığı dilekçeleri, hukuk devleti, hakkaniyet, yerindelik ve tarafsızlık ilkelerini gözeterek inceler ve karara bağlar.</p> <p>Komisyon kararları bastırılarak veya önceden duyurulmak şartıyla elektronik ortamda milletvekillerine, bakanlara ve ilgililere dağıtılır.</p>

<p>Komision Genel Kurulu kararlarının bastırılması ve dağıtılması MADDE 118. – Komision Başkanlık Divanı, Komision Genel Kurulunca alınan kararları bastırır, bütün milletvekillerine ve bakanlara dağıtır.</p>	<p>Komision kararlarının bastırılması ve dağıtılması MADDE 114. – Komisyona gelen dilekçeler ve yapılan işlemler her yasama yılı sonunda bastırılarak milletvekillerine ve bakanlara dağıtılır.</p>	<p>Mülga- 114 maddenin son fıkrası olarak düzenlenmiştir.</p>
<p>Komision Genel Kurulu kararlarına itiraz MADDE 119. – Türkiye Büyük Millet Meclisinin her üyesi Komision Genel Kurulunun kararına, kararın dağıtım gününden itibaren otuz gün içinde gerekçeli bir yazıyla itiraz edebilir. Aksi halde, dilekçe hakkındaki karar kesinleşir. Komision Genel Kurulu, itiraz edilen dilekçeler için, itiraz tarihinden itibaren otuz gün içinde bir rapor düzenleyerek Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar. Türkiye Büyük Millet Meclisinin alacağı karar kesindir. Bu madde hükümleri gereğince kesinleşen kararlar, dilekçe sahiplerine ve ilgili bakanlıklara bildirilir.</p>	<p>Komision Genel Kurulu kararlarına itiraz MADDE 119. – (Mülga)</p>	<p>Komision kararlarına itiraz Madde 115. – Türkiye Büyük Millet Meclisinin her üyesi Komision kararına, kararın dağıtım gününden itibaren onbeş gün içinde gerekçeli bir yazıyla itiraz edebilir. Aksi halde, dilekçe hakkındaki karar kesinleşir. Komision, itiraz edilen dilekçeler için, itiraz tarihinden itibaren otuz gün içinde bir rapor düzenleyerek Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar. Türkiye Büyük Millet Meclisinin alacağı karar kesindir. Bu madde hükümleri gereğince kesinleşen kararlar, dilekçe sahiplerine ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bildirilir.</p>
<p>Dilekçeler hakkındaki kesin kararların sonucu MADDE 120. – Bakanlar 119 uncu madde gereğince kesinleşen kararlar hakkında yaptıkları işlemi, aynı maddenin son fıkrası uyarınca kendilerine yapılan bildiri tarihinden itibaren otuz gün içinde, Komision</p>	<p>Dilekçeler hakkındaki kesin kararların sonucu MADDE 120. – (Mülga)</p>	<p>Dilekçeler hakkındaki kesin kararların sonucu Madde 116. – Kamu kurum ve kuruluşları 115 inci madde gereğince kesinleşen kararlar hakkında yaptıkları işlemi, aynı maddenin son fıkrası uyarınca kendilerine yapılan bildiri tarihinden itibaren otuz gün</p>

Başkanlığına yazıyla bildirirler. Komisyon Genel Kurulu, bunlardan gerekli gördüklerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesini isteyebilir. Bu takdirde, komisyon kendi görüşünü belirten bir rapor hazırlayarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar. Komisyonun bu istekte bulunması halinde 119 uncu maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları hükümleri uygulanır.

İlgili bakanlık birinci fıkra uyarınca yapması gereken bildiri yapılmadığı takdirde de, aynı fıkra hükümleri uygulanır.

içinde, Komisyon Başkanlığına yazıyla bildirirler. **Komisyon, kesinleşen komisyon kararı doğrultusunda yapılan işlemlerin yetersiz olduğu veya kamu yararı bulunduğu gerekçesiyle, konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülüp karara bağlanmasını isteyebilir.** Bu takdirde, Komisyon kendi görüşünü belirten bir rapor hazırlayarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar. Türkiye Büyük Millet Meclisinin alacağı karar kesindir.

Bu madde hükümleri gereğince kesinleşen kararlar, dilekçe sahiplerine ve **ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına** bildirilir.

İlgili **kamu kuruluşu** birinci fıkra uyarınca yapması gereken bildiri yapılmadığı takdirde de, aynı fıkra hükümleri uygulanır.